

แม่เพรียง (Clam worm)

แม่เพรียงหรือไส้เดือนทะเล เป็นหนอนปล้องที่มีลำตัวเรียวยาว ร่างกายค่อนข้างแบนแบ่งออกเป็นปล้องจำนวนมาก ด้านหน้ามีลักษณะคล้ายหัว โดยมีปากและเขี้ยว 1 คู่ที่ปาก มีอวัยวะรับสัมผัสคล้ายหนวด ถัดจากหัวเป็นลำตัวมีลักษณะเป็นปล้องขนาดเท่าๆ กัน ด้านข้างมีส่วนยื่นออกไปเป็นแผ่นๆ ทำหน้าที่คล้ายขา ช่วยในการเคลื่อนที่และว่ายน้ำ เรียกว่าพาราโพเดีย (parapodia)

อาหารที่แม่เพรียงชอบกินได้แก่สาหร่ายทะเล เศษอินทรีย์ตามพื้นทะเลโดยใช้เขี้ยวในปากกัด บางชนิดอาศัยอยู่ตามพื้นทรายเขตน้ำขึ้นน้ำลง มักยึดหัวโผล่พื้นทรายออกมาขณะคลื่นซัดชายฝั่ง เพื่อจับเหยื่อที่ถูกพัดพามากับน้ำทะเล แต่เมื่อน้ำขึ้นท่วมบริเวณที่ฝังตัวอยู่ก็อาจคลานออกมาหากินตามพื้นทะเล อย่างไรก็ตามไส้เดือนทะเลเป็นอาหารที่ปลาชอบกินจึงต้องระมัดระวังในการออกมาว่ายน้ำด้วย

แม่เพรียงเป็นสัตว์แยกเพศ แต่ละตัวมีเพียงเพศเดียวโดยอาจมีการเปลี่ยนแปลงรูปร่างและสีของลำตัวในช่วงฤดูผสมพันธุ์ บางชนิดมีการปล่อยร่างกายตอนท้ายที่มีเซลล์สืบพันธุ์ให้หลุดขาดออกไป ทำให้เซลล์สืบพันธุ์ผสมกันในน้ำทะเล ทั้งนี้ได้อาศัยสภาพแวดล้อมเป็นตัวกระตุ้น เช่น การเรืองแสงของพวกเดียวกัน แสงจากดวงจันทร์หรือช่วงน้ำทะเลขึ้นสูง เป็นต้น

บริเวณป่าชายเลนของน่านน้ำไทย มีแม่เพรียงอาศัยอยู่จำนวนมาก ขนาดความยาวลำตัวประมาณ 40 เซนติเมตร หนอนปล้องเหล่านี้จะปรากฏตัวให้เห็นเฉพาะในช่วงฤดูหนาวช่วงเดือนพฤศจิกายน-ธันวาคม ที่น้ำทะเลขึ้นสูงราวขึ้นหรือแรม 1-4 ค่ำ โดยว่ายน้ำตามลำคลองในป่าชายเลน บางตัวมีสีน้ำตาลอมเขียวบางตัวสีน้ำตาลแดง ช่วงนี้เองที่ร่างกายของแม่เพรียงมีความเปราะมาก แม้เพียงว่ายน้ำไปชนสิ่งกีดขวาง เช่น หลักไม้ รากไม้ โกรงกาง ลำตัวจะขาดเป็นท่อน ทำให้เซลล์สืบพันธุ์ฟุ้งกระจายไปในน้ำทะเล บางครั้งเราจะพบแม่เพรียงที่เหลือแต่ท่อนหัวสั้นๆ เท่านั้นที่ยังว่ายน้ำได้

